

**UCHWAŁA NR XVI/196/20
RADY MIEJSKIEJ W PABIANICACH**

z dnia 8 stycznia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
dla Miasta Pabianic na 2020 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic na 2020 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Program, o którym mowa w §1, stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic na lata 2014-2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Pabianic.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pabianicach

Krzysztof Rąkowski

Załącznik do uchwały Nr XVI/196/20
Rady Miejskiej w Pabianicach
z dnia 8 stycznia 2020 r.

**PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA MIASTA PABIANIC NA 2020 ROK**

I. WSTĘP

Alkohol to jeden z najczęściej spotykanych środków psychoaktywnych. Nadużywanie go stanowi poważny problem zdrowotny, społeczny oraz ekonomiczny. Może powodować m.in. pogorszenie stanu zdrowia, naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, rozpad więzi rodzinnych, ubóstwo oraz bezrobocie. Szkody wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do osób uzależnionych (lub nadużywających alkoholu), ale obejmują również swoim zasięgiem członków rodzin i osoby żyjące w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych. Dlatego też działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów są przedmiotem szczególnej troski samorządu lokalnego. Miasto Pabianice działania te podejmuje w oparciu o uchwalany corocznie Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic na 2020 rok, zwany dalej Programem, jest elementem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic na lata 2014-2020. Program stanowi realizację Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz zapisu art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanej dalej Ustawą. Ustawa określa najważniejsze kategorie zadań, które powinny być realizowane przez samorządy gminne oraz sposób ich realizacji. Zadaniem własnym gminy jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

Realizacja Programu ma na celu przede wszystkim ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu, integrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację Programu.

Program przygotowano w oparciu o wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz doświadczenie zdobyte w trakcie realizacji poprzednich edycji Programu.

II. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek uchwalenia przez Radę Miejską w Pabianicach niniejszego Programu wynika z art. 4¹ ust. 2 Ustawy.

Istotne znaczenie mają również inne akty prawne, w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1492 ze zm.);
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.);

- 3) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 217 ze zm.);
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.);
- 5) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 ze zm.);
- 6) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.);
- 7) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Program skorelowany jest z następującymi dokumentami:

- 1) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic;
- 2) Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pabianic;
- 3) Programem Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic;
- 4) Programem Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic;
- 5) Programem współpracy Miasta Pabianic z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

III. ADRESACI

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Pabianic, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką a w szczególności do:

- 1) dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli,
- 2) osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu (w tym osób pijących szkodliwie lub ryzykownie),
- 3) osób uzależnionych od alkoholu,
- 4) osób współuzależnionych, Dorosłych Dzieci Alkoholików i ofiar przemocy,
- 5) osób zawodowo zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

IV. DIAGNOZA

Zgodnie z badaniem wykonanym na zlecenie Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi w 2015 r. pn. „Rozpowszechnianie picia napojów alkoholowych oraz używania narkotyków wśród mieszkańców województwa łódzkiego”, które miało na celu ustalenie ważności problemów związanych z alkoholem i narkotykami na tle pozostałych zagadnień społecznych, jednym z najważniejszych problemów jest picie alkoholu przez młodzież (90% badanych) oraz alkoholizm (88% badanych). Osoby, które głównie widziały problem w alkoholizmie to w większości kobiety oraz osoby w wieku 65 lat i więcej.

W badaniu odnotowano istotne różnicowania w ocenie ważności problemów związanych z pićm alkoholu przez młodzież. Sześciu na dziesięciu badanych mieszkańców Łodzi i podobny odsetek respondentów mieszkających w małych miastach poniżej 50 tys. mieszkańców przyznało, że picie alkoholu przez młodzież jest bardzo ważnym problemem w ich miejscowości (odpowiednio: 62,3% - w Łodzi oraz 61,8% w miastach poniżej 50 tys. mieszkańców). Inaczej widzą tę kwestię mieszkańcy

średnich miast województwa tzn. od 50-200 tys. mieszkańców oraz respondenci zamieszkali na wsi. Jedynie co czwarty z nich stwierdził, że problem picia alkoholu przez młodzież to bardzo ważny problem w ich miejscowości (odpowiednio: 28% i 25%).

Jak wynika z Raportu z Ogólnopolskich Badań Ankietywnych zrealizowanych w 2015 r. pn. „Używanie Alkoholu i Narkotyków przez Młodzież Szkolną” napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Próby picia miały za sobą 83,8% gimnazjalistów z klas trzecich i 95,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych.

W 2015 r. na zlecenie Urzędu Miejskiego w Pabianicach zrealizowano badanie społeczne pn. „Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych na terenie Miasta Pabianic w 2015 r.”. Jak wskazują wyniki powyższych badań ponad połowa (54,9%) dorosłych mieszkańców Pabianic spożywa alkohol, przy czym częściej są to mężczyźni (69,4%) niż kobiety (43,1%). Alkohol najczęściej spożywają osoby w wieku 25-34 lata (68,3%) oraz 18-24 lata (67,3%). Pod względem dochodów i wykształcenia, po alkohol najchętniej sięgają osoby z wysokimi zarobkami (85,7%) oraz z wyższym wykształceniem (63,5%).

Do dnia 30 sierpnia 2018 r. obowiązywała w Pabianicach uchwała Nr XI/81/03 Rady Miejskiej w Pabianicach z dnia 11 czerwca 2003 r. w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie miasta Pabianic miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosił 250.

W związku z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, który zmienił art. 12 Ustawy, rady gmin zostały zobowiązane do dnia 9 września 2018 r. m.in. do ustalenia w drodze uchwały maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy. Zmiana przepisów spowodowała, że od 2018 r. limitowana jest liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a nie jak dotąd liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Limitem objęto również zezwolenia na sprzedaż alkoholu do 4,5% oraz piwo.

Rada Miejska w Pabianicach w dniu 26 lipca 2018 r. podjęła uchwałę nr LVII/733/18 w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Pabianic. Minimalna odległość punktów sprzedaży napojów alkoholowych od miejsc chronionych nie uległa zmianie, nadal wynosi 100 metrów. Uchwała weszła w życie 31 sierpnia 2018 r.

Tab. 1. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w 2018 r. i w pierwszej połowie 2019 r.

Rodzaj zezwoleń według zawartości alkoholu	Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:					
	poza miejscem sprzedaży (handel)			w miejscu sprzedaży (gastronomia)		
	limit zgodnie z uchwałą	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2019	limit zgodnie z uchwałą	stan na 31.12.2018	stan na 30.06.2019
do 4,5% oraz piwo	160	127	126	80	64	58
4,5% - 18%	150	118	116	50	33	30
powyżej 18%	145	119	118	55	37	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) realizuje zadania zawarte w Ustawie, m.in. opiniuje usytuowanie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych oraz prowadzi kontrole przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych przez

te placówki. Liczba kontroli przeprowadzonych przez MKRPA w 2017 r. wyniosła 102, w 2018 r. - 66, a w I półroczu 2019 r. - 39.

MKRPA w 2018 r. objęła pomocą 137 rodzin, w których występuje problem alkoholowy, a w pierwszej połowie 2019 r. - 62. Współpracowała z kuratorami sądowymi, pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny oraz przedstawicielami innych służb działających na rzecz rodziny. Z danych MKRPA wynika, że w 2018 r. przeprowadzono 300 rozmów motywujących do podjęcia leczenia z osobami nadużywającymi alkoholu i ich rodzinami, a w I półroczu 2019 r. przeprowadzono 150 takich rozmów.

MKRPA w 2018 r. skierowała 70 wniosków, a w I półroczu 2019 r. – 28 wniosków do Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego w Pabianicach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego wobec osób, które nie wyrażają zgody na podjęcie dobrowolnego leczenia lub nie zgłaszają się na wezwania Komisji.

Osoby uzależnione od alkoholu mogą uzyskać pomoc w **Pabianickim Centrum Psychiatrycznym** działającym w strukturach Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o.

Tab. 2. Liczba osób, którym udzielono porad w Poradni Leczenia Uzależnień z powodu uzależnień na tle alkoholowym w latach 2017 - 2018.

	2017	2018
Liczba osób biorących udział w sesjach psychoterapii indywidualnej	75	79
Liczba osób biorących udział w sesjach psychoterapii grupowej	62	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCM Sp. z o.o.

Z uzyskanych danych można wnioskować, że w latach 2017-2018 liczba osób korzystających z sesji psychoterapii indywidualnej utrzymuje się na porównywalnym poziomie, natomiast obserwowany jest spadek liczby osób biorących udział w sesjach grupowych (liczba osób w 2018 r. spadła o 18 osób w stosunku do 2017 r.).

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach (MCPS)

Celem działalności MCPS jest wspieranie osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. W części rodzin korzystających z pomocy społecznej występuje problem uzależnienia od alkoholu. Poniżej w tabeli zostały zawarte dane pozyskane z MCPS.

Tab. 3. Rodziny korzystające z pomocy materialnej MCPS w latach 2017-2018

	2017	2018
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MCPS, w tym:	1.643	1.428
z powodu uzależnień lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego członka rodziny	73	39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MCPS

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2018 r. widoczny jest spadek liczby rodzin korzystających z pomocy materialnej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu (w 2018 r. odnotowuje się spadek liczby rodzin o 34 w stosunku do 2017 r.).

Działający w strukturach **Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach (OPiIS)** - Punkt Konsultacyjny ds. Problemów Alkoholowych prowadził konsultacje indywidualne i grupowe dla osób pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz konsultacje w ramach programu „Pomarańczowa Linia” wobec rodziców dzieci upijających.

Punkt Konsultacyjny ds. Problemów Narkotykowych, HIV i AIDS udzielał w ramach standaryzowanego programu wczesnej interwencji "Fred Goes Net" oraz „Pomarańczowa Linia” konsultacji dla osób niepełnoletnich oraz ich bliskich. W ramach Punktu prowadzono konsultacje

psychoedukacyjne wobec osób używających alkoholu: w 2018 r. - 75 konsultacji wobec osób niepełnoletnich, 50 wobec osób dorosłych (alkohol jako substancja współistniejąca z innymi substancjami psychoaktywnymi). Odpowiednio w pierwszym półroczu 2019 r. - 47 i 36.

Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie działający w strukturach Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej oferuje specjalistyczne poradnictwo dla osób doznających przemocy m.in. poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne. Punkt zapewnia również specjalistyczną pomoc dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym - wsparcie wykwalifikowanych socjoterapeutów i pedagogów, którzy udzielają pomocy zarówno dzieciom jak i ich opiekunom. W Punkcie udzielono w 2018 r. ok. 305 konsultacji indywidualnych dla członków rodzin z problemem alkoholowym w rodzinie, w I półroczu 2019 r. – ok. 173.

Klub Integracji Społecznej (KIS) - działający w Ośrodku Profilaktyki i Integracji Społecznej, podejmował działania w celu wspierania zatrudnienia socjalnego, szczególnie uwzględniając działania skierowane do osób uzależnionych od alkoholu. Z powyższych działań skorzystało w 2018 r. – 45 osób, a w pierwszym półroczu 2019 r. - 34. Klub skierował w 2018 r. do programu prac społecznie użytecznych – 39 osób (w pierwszym półroczu 2019 r. – 24). KIS współpracował ze Spółdzielnią Socjalną - Zielone Pabianice w zakresie rekrutacji osób m.in. z problemem alkoholowym do podjęcia stałej pracy w ww. spółdzielni.

Placówka Wsparcia Dziennego „Junior” (PWD) pracuje z dziećmi i dla dzieci w wieku 7–18 lat. Placówka działa w formie specjalistycznej i socjoterapeutycznej.

Tab. 4. Dane dot. działalności Placówki Wsparcia Dziennego za lata 2017-2018

	2017	2018
Liczba dzieci uczęszczających do PWD, w tym:	57	49
dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	10	10
Liczba rodzin objętych pomocą, w tym:	46	37
rodzin z problemem alkoholowym	8	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MCPS

Z analizy uzyskanych danych można wnioskować, że liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz liczba tych rodzin objętych pomocą w latach 2017 i 2018 kształtuje się na tym samym poziomie.

Zjawiskiem często towarzyszącym nadużywaniu alkoholu jest występowanie przemocy w rodzinie. Skalę tego problemu wskazują dane pozyskane z **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Zespół)**. W 2018 r. Zespół sporządził 78 procedur "Niebieskie Karty" w rodzinach, w których współwystępuje problem alkoholowy, a w I półroczu 2019 r. - 36.

Tabela 5. Dane dotyczące osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2017-2018

	2017	2018
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie ze wszczętą procedurą „Niebieskie Karty”, w tym:	119	98
osoby ze współwystępującym problemem alkoholowym	82	78

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu.

Analiza danych pokazuje, że zmniejsza się liczba osób stosujących przemoc w rodzinie ze współwystępującym problemem alkoholowym. Tendencja ta kształtuje się następująco: w roku 2017 - były 82 osoby, a w roku 2018 - 78. Należy jednak pamiętać, że trudno określić skalę zjawiska przemocy, ponieważ akty przemocy mogą być ukrywane.

V. ZASOBY MIASTA W ZAKRESIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I NAPRAWCZYCH

Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym problemem alkoholowym na terenie Pabianic:

- Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, ul. Gdańska 7,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach, ul. Partyzancka 31,
- Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o., ul. Jana Pawła II 68.

1. **Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach (MCPS)** posiada zasoby umożliwiające organizację działań w zakresie ograniczania zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne. Pozwalają one dotrzeć do wszystkich członków rodziny i wesprzeć ich w różnych aspektach funkcjonowania, poprzez m.in. zajęcia dla dzieci w Placówce Wsparcia Dziennego „Junior”, dożywianie, pomoc asystentów rodziny oraz programy reintegracji społecznej i zawodowej.

W ramach MCPS działa:

1) **Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej**, który prowadzi w swoich strukturach:

a) Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - oferta punktu skierowana jest do osób pijących szkodliwie i nadużywających alkoholu oraz ich bliskich jak również do osób, które potrzebują porady w utrzymaniu abstynencji. W Punkcie Konsultacyjnym można uzyskać wsparcie w zakresie:

- motywowania osób pijących w sposób szkodliwy lub problemowy do leczenia,
- informacji o miejscach leczenia uzależnień,
- motywowania do utrzymania abstynencji,
- pomocy osobom uzależnionym od alkoholu w podejmowaniu kolejnych kroków w trzeźwieniu (oferta skierowana do osób, które ukończyły programy terapeutyczne w placówkach leczenia uzależnień),
- pomocy osobom pijącym w sposób ryzykowny i szkodliwy,
- konsultacji z terapeutą uzależnień.

Punkt Konsultacyjny prowadzi również spotkania edukacyjne i psychoedukacyjne w kontakcie grupowym i indywidualnym oraz konsultacje telefoniczne. Stale współpracuje z Wydziałem Pomocy Środowiskowej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach oraz Poradnią Leczenia Uzależnień Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. w zakresie kierowania osób mających problem alkoholowy do udziału w grupach terapeutycznych.

Ponadto OPiS realizuje program socjoterapeutyczny skierowany do dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Pedagodzy Ośrodka prowadzą zajęcia profilaktyczne w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz organizują dla rodziców spotkania na temat problemu uzależnienia od alkoholu.

b) Klub Integracji Społecznej

Celem głównym Klubu Integracji Społecznej jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego, których szanse na otwartym rynku pracy są najmniejsze ze względu na niskie kwalifikacje oraz problemy z pełnoprawnym uczestnictwem w życiu społecznym i zawodowym. Klub Integracji Społecznej wspiera działania integracyjne dla grup osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. Ponadto KIS prowadzi działania mające na celu m.in. minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia, kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości, kształtowanie umiejętności w zakresie kompetencji społecznych, kształtowanie postawy samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia oraz poruszania się po rynku pracy. Osoby z problemem alkoholowym mogą tu uzyskać pomoc przy ubieganiu się o podjęcie pracy np. pomoc przy tworzeniu dokumentów aplikacyjnych jak i w przygotowaniu do

rozmowy kwalifikacyjnej jak również skierowanie do prac społecznie użytecznych. W ramach realizowanego w okresie od 01.11.2017 r. do 30.06.2019 r. projektu RPO 9.1.1. "Kierunek Przemiana - aktywizacja, społeczna, edukacyjna i zawodowa", skierowanego do 60 bezrobotnych, mieszkańców Miasta Pabianic, klientów Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach zorganizowano m.in. wsparcie specjalistów (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień), szkolenia kompetencyjne (kurs komputerowy) i zawodowe oraz staże zawodowe, udzielano wsparcia przy realizacji określonych zadań projektowych: praca socjalna, Program Aktywizacja i Integracja, Prace Społecznie Użyteczne.

Kontynuacją podjętych działań jest projekt "Droga do przemiany". Swoim wsparciem obejmuje on 90 bezrobotnych - klientów pomocy społecznej zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (w trzech rocznych edycjach po 30 uczestników) w okresie od 01.10.2019 r. do 30.09.2022 r. RPO, Priorytet IX Włączenie Społeczne.

2) Placówka Wsparcia Dziennego „Junior”

Podopiecznymi ww. placówki są młodzi ludzie w wieku 7-18 lat, których dotyczą różnorakie problemy rodzinne, społeczne oraz szkolne. PWD "Junior" prowadzi zajęcia profilaktyczne, edukacyjne, kompensacyjno-wyrównawcze, pomaga w nauce i nadrabianiu zaległości w szkole. Organizuje akcje profilaktyczne, warsztaty ze specjalistami, rozwija zainteresowania i uzdolnienia dzieci poprzez organizację m.in. zajęć plastycznych, teatralnych, komputerowych, sportowych. Organizuje im czas wolny od zajęć szkolnych i promuje zdrowy tryb życia, kładzie nacisk na prawidłowy rozwój społeczny dzieci, aby potrafiły rozróżnić zachowania dobre od tych społecznie nieakceptowanych. Ponadto w placówce realizowany jest program socjoterapeutyczny „Tratwa”, którego celem jest korygowanie funkcjonowania dzieci i eliminowanie zaburzeń zachowania oraz wspieranie dzieci w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, a także pomoc w przywracaniu prawidłowej funkcji rodziny poprzez wspomaganie rodziców w rozwiązywaniu ich problemów osobistych oraz wychowawczych z dziećmi. Od października 2017 r. Placówka realizuje również program socjoterapeutyczny „Rodzina Miśków”, stworzony przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W celu poszerzenia i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym dyżury pełni psycholog. Podczas dyżurów prowadzone są warsztaty dla dzieci oraz indywidualne spotkania z dziećmi i rodzicami. Placówka organizuje co roku zimowe i letnie półkolonie, w których uczestniczy ok. 120 dzieci.

2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach została powołana w celu inicjowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a także do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Do zadań MKRPA należy w szczególności:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu, w tym:
  - a) inicjowanie i prowadzenie spotkań motywujących osoby uzależnione, kierowanie na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
  - b) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym w przedmiocie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego i złożenie wniosku do sądu o wszczęcie postępowania,
  - c) kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego,

- 2) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie Miasta Pabianic miejsc sprzedaży napojów alkoholowych oraz warunków sprzedaży tych napojów,
- 3) inicjowanie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, wobec rodzin, w których występują problemy alkoholowe,
- 4) współdziałanie z władzami publicznymi, instytucjami oraz organizacjami społecznymi w zakresie promocji trzeźwego stylu życia i wartości abstynencji oraz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 5) kontrolowanie sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania Ustawy;
- 6) inicjowanie innych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wykonywanie innych czynności określonych przepisami prawa.

Za udział w posiedzeniach i pracach MKRPA przysługuje wynagrodzenie w wysokości: członek MKRPA - 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę, sekretarz MKRPA – 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę a przewodniczący MKRPA – 25% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wynagrodzenie członkowi Komisji przysługuje każdorazowo za czynności wykonywane poza godzinami pracy: posiedzenia plenarne, zespoły motywujące, kontrole punktów sprzedaży alkoholu i oświadczeń o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów alkoholu w punkcie sprzedaży w roku poprzednim, pomiary odległości i sprawdzanie usytuowania punktów oraz inne czynności związane z realizacją zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 Ustawy. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi protokół z wykonanych zadań. Wypłata wynagrodzenia będzie następować do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

3. Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

W strukturach Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. funkcjonuje Pabianickie Centrum Psychiatryczne, które prowadzi m.in.:

- 1) Poradnię Leczenia Uzależnień,
- 2) Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych

Podstawowym celem Poradni Leczenia Uzależnień jest prowadzenie programu terapeutycznego, mającego na celu zmiany w funkcjonowaniu pacjentów. Pacjenci mogą skorzystać z zajęć grupowych oraz indywidualnych konsultacji z wykwalifikowanym personelem terapeutycznym i lekarskim. W Poradni prowadzone są również sesje psychoterapii i poradnictwo dla rodzin pacjentów uzależnionych od alkoholu. Program zajęć konstruowany jest w oparciu o obowiązujące w lecznictwie odwykowym standardy. Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych zapewnia leczenie ostrych stanów zatrucia alkoholem, niewymagających specjalistycznego leczenia toksykologicznego oraz niepowikłanych zespołów abstynencyjnych po alkoholu. Oddział prowadzi również działania motywujące do zmiany postaw i podjęcia leczenia odwykowego.

4. Straż Miejska w Pabianicach podejmuje wśród uczniów pabianickich szkół działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (m.in. zajęcia profilaktyczne dla uczniów, spotkania indywidualne z dziećmi i ich rodzicami, prelekcje z rodzicami w szkołach dot. spożywania alkoholu, organizacja corocznego turnieju halowej piłki nożnej o Puchar Komendanta Straży Miejskiej, we współpracy z MKRPA zorganizowano akcję „Nie piję - sportem żyję!” a wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Pabianicach zorganizowano akcję „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”. Ponadto przedstawiciel Straży Miejskiej jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

5. Organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

W Pabianicach działają organizacje pozarządowe i grupy abstynenckie, które są cennym zasobem przy realizacji działań w zakresie profilaktyki uzależnień. Niżej wymienione organizacje prowadzą działania m.in. w zakresie interwencji kryzysowej, poradnictwa i konsultacji specjalistycznych:

- Pabianickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich "DOM", ul. Garncarska 7,
- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Pabianickie, ul. Tadeusza Kościuszki 22/26,
- Chrześcijańska Misja Pomocy Ludziom Uzależnionym "Nowa Nadzieja" Oddział w Pabianicach, ul. Konopna 26,
- Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy "SZANSA", ul. Gdańska 7,
- Stowarzyszenie "ORATORIUM – Przygoda Życia", ul. Marii Konopnickiej 39,
- Fundacja "Rampa", ul. Poprzeczna 19-21,
- Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna Oddział w Pabianicach, ul. Bagatela 12.

W działania z zakresu profilaktyki uzależnień angażują się również parafie i grupy AA.

Ponadto na terenie Pabianic działa Spółdzielnia Socjalna - Zielone Pabianice powołana uchwałą nr XXX/402/16 z dnia 8 listopada 2016 r. Rady Miejskiej w Pabianicach. Założycielami Spółdzielni są Miasto Pabianice i Stowarzyszenie Oratorium – Przygoda Życia. Spółdzielnia socjalna jest podmiotem ekonomii społecznej, którego działalność polega na prowadzeniu wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę jej członków w celu ich społecznej i zawodowej reintegracji. Spółdzielnia socjalna zatrudnia osoby z grupy wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i służy ich aktywizacji zawodowej.

VI. CELE PROGRAMU

CEL PROGRAMU: Zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz wspieranie osób uzależnionych i współuzależnionych			
ZADANIA		ADRESACI	WSKAŹNIKI
1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu			
1.1.	Zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu.	osoby z problemem alkoholowym	liczba osób; liczba udzielonych świadczeń
1.2.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu, oraz popularyzowanie metod mających naukowo dowiedzioną skuteczność.	osoby z problemem alkoholowym	liczba osób; liczba udzielonych świadczeń
1.3.	Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym.	osoby z problemem alkoholowym i ich rodziny	liczba osób
1.4.	Prowadzenie oferty działań zmierzających do aktywizacji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu.	osoby uzależnione od alkoholu	liczba osób; liczba i rodzaj podjętych działań
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie			
2.1.	Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.	rodziny z problemem alkoholowym	liczba osób; liczba i rodzaj podjętych działań; liczba rodzin
2.2.	Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	liczba i rodzaj podjętych działań; liczba dzieci
2.3.	Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom/opiekunom z rodzin, w których występuje problem alkoholowy.	rodzice/opiekunowie	liczba i rodzaj podjętych działań; liczba osób
2.4.	Podejmowanie działań przez MKRPA w celu objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.	osoby uzależnione i ich rodziny	liczba i rodzaj podjętych działań; liczba osób

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych			
3.1.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia.	Mieszkańcy Pabianic	liczba i rodzaj podjętych działań
3.2.	Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.	Mieszkańcy Pabianic	liczba i rodzaj podjętych działań
3.3.	Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.	Mieszkańcy Pabianic	liczba podjętych działań
3.4.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój.	Mieszkańcy Pabianic	liczba i rodzaj podjętych działań
3.5.	Prowadzenie i upowszechnienie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród osób dorosłych, w tym w szczególności w miejscu nauki i pracy.	Mieszkańcy Pabianic	liczba podjętych działań
3.6.	Poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.	rodzice/opiekunowie; wychowawcy; pedagodzy	liczba podjętych działań
3.7.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców.	Mieszkańcy Pabianic; wychowawcy	liczba podjętych działań
3.8.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej.	rodziny dysfunkcyjne; wychowawcy	liczba podjętych działań
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych			
4.1.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych i innych podmiotów realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na rzecz mieszkańców Pabianic.	instytucje, stowarzyszenia, osoby fizyczne i inne podmioty z terenu Miasta Pabianic	liczba jednostek otrzymujących wsparcie
4.2.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki	przedstawiciele realizatorów	liczba podjętych

	i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	i partnerów programów	działań, liczba osób
4.3.	Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.	przedstawiciele placówek oświatowych, pracownicy MCPS, kuratorzy sądowi, SM	liczba podjętych działań; liczba osób
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego			
5.1.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży.	przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	liczba kontroli
5.2.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie naruszania art. 13 ¹ i 15 Ustawy oraz wypełniania innych obowiązków związanych z posiadaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	liczba podjętych działań
5.3.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13 ¹ i 15 Ustawy.	przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	liczba interwencji
5.4.	Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.		liczba spraw
5.5.	Inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.		liczba działań
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej			
6.1.	Prowadzenie działalności Klubu Integracji Społecznej, organizującego działania o charakterze społecznym, terapeutycznym i zatrudnieniowym m.in. dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub innych środków odurzających.	osoby uzależnione	liczba podjętych działań; liczba osób

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY

1. Realizatorami Programu są:

- 1) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej;
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.;
- 4) Urząd Miejski w Pabianicach;
- 5) Straż Miejska w Pabianicach;
- 6) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 7) placówki oświatowe.

2. Partnerami Programu są:

- 1) Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach;
- 2) Sąd Rejonowy w Pabianicach;
- 3) Prokuratura Rejonowa w Pabianicach;
- 4) Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach;
- 5) organizacje pozarządowe.

VIII. KOORDYNATOR

Koordynatorem Programu jest Przewodniczący Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Środki w wysokości 1.450.000 zł na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i zostały zabezpieczone w budżecie Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach oraz Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej zgodnie z poniższą klasyfikacją:

Dział 851 - Ochrona zdrowia - 1.435.000 zł

Rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii - 235.000 zł, w tym:

Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach - 150.000 zł,

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach - 85.000 zł;

Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 1.200.000 zł, w tym:

Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach - 450.000 zł,

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach - 750.000 zł;

Dział 855 - Rodzina - 15.000 zł

Rozdział 85504 - Wspieranie rodziny - 15.000 zł (Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach - Placówka Wsparcia Dziennego JUNIOR)

X. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, jak również końcowej ewaluacji. Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ich skuteczność oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Zebrane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie Programu w przyszłości.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pabianicach

Krzysztof Rąkowski